

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN OBRTI

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Gradišče št. 17/1. — Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem uru.

Naročnina za ozemlje SHS: letno D 90,—, za pol leta D 45,—, za četrt leta D 22.50, mesečno D 7.50, za inoz-

11.953. — Št. telefona 552

— Plača in toži se v Ljubljani

LETO V.

LJUBLJANA, dne 16. novembra 1922.

ŠTEV. 134.

List stane od 1. novembra 1922:

1. za kraljevino SHS:

celoletno	Din. 120.—
polletno	Din. 60.—
četrtletno	Din. 30.—
mesečno	Din. 10.—
posamezna štev.	Din. 1.—

2. za inozemstvo:

celoletno	Din. 150.—
-----------	------------

Resni časi.

Vojni minister Petar Pešič je dobil v skupščini potom posebnega zakona nujen izrečen kredit 800 milijonov dinarjev za potrebe vojske. — Vsa jugoslovanska javnost je obstrmela, ko je parlament v tajni seji s tremi milijardami kron obremenil naše gospodarstvo. Nismo poučeni o razlogih, ki sta jih navajala vojni in zunanji minister za takojšnje sprejetje ogromnega kredita. Splošno je mnenje, da je bil povratek Turkov v Evropo in obnovljena nevarnost vojnega izbruha večini strank zadosten povod, da so glasovale za vladni predlog. Neposredno po proslavi kumanovske zmage, ki je prva zgodovinska etapa pri izgonu Turkov v njihovo pradomovino, je muslimanski svet zopet dvignil glavo in je začel rušiti temelje mirovnih pogodb. Kar so balkanski narodi v krvavih vojskah dosegli z največjimi žrtvami, je postalo naenkrat negotova pridobitev.

Vsa antantna orientirana politika se je začela majati, in zapadne države so nemudoma zarožljale z orožjem. V hipu je bil dosežen sporazum med Londonom in Parizom, in Italija je hitela, da povdari svojo solidarnost z zapadnimi velesilami. Na Balkanu pa so se takoj začeli sestajati državniški nekdanjih turških pašalikov in so sklenili ozko defenzivno zvezo. Dočim je Jugoslavija že vsled dinastične zveze v ožjem soglasju z Romunijo, je pred enim tednom prihitel v Beograd zunanji minister premagane Grške Politis in par dni za njim bolgarski ministrski predsednik Stamboljski, čegar prihod pomeni senzacionalen preokret v naši zunanji politiki na splošno, ker utira pot sprave med dvema narodoma, ki sta vodila med seboj bratomorne vojske. Besede, ki jih je bolgarski premier naslovil na beogradske novinarje, se nam zdijo dovolj odkritosrčne in iskrene, da smemo upati na brzo in trajno zblizanje med obema sosedoma. Ako je tudi pospešila ta nenadni razvoj zblizanja skupna preteča nevarnost, to ne kali našega veselja. Prepričani smo, da je Evropa dorasla prihajajočim dogodkom in da bo znala brez preliivanja krvi uveljaviti tisto avtoriteto, ki je diktirala mirovne pogodbe, kajti sicer se lahko zgodi, da dvigneta tudi Nemčija in Madžarska glavo k sličnemu poskusu.

Ravnokar čitamo neverjetno vest, da je italijanski ministrski predsednik Mussolini sklenil s Horthyjevo Madžarsko pogodbo, ki je naperjena proti Jugoslaviji in ni nenaklonjena teritorialni restavraciji Madžarske na jugu. Kakor smo navajeni dvomiti o iskrenosti italijanske diplomacije, nas je ta vest osupnila. Ko

so fašisti prevzeli vladno, je njihov prvi ministrski predsednik sprejel tudi našega rimskega poslanika Antonijevića in mu je v prisrčnih besedah zagotovil naklonjenost novega kabineta in pa takojšnje izvršitev rapsalske pogodbe. Mnogi med nami so takrat začeli upati, da prihaja za naše ljudstvo v Italiji zdaj doba večje vladne pravičnosti, ker je mučni položaj negotovosti ugasnil in da se poraja boljše sosedstvo. Zato je vest o italijansko-madžarski pogodbi tembolj porazujoča, ker nam zopet v bengalični luči kaže odurno Janovo lice italijanske zunanje politike v vsej njeni ogabnosti. Ne vemo, na kaj naj se zdaj še opiramo v svojih odnošajih napram Italiji, ki kljub temu, da se je bojevala ramo ob ramo s kraljevino Srbijo, ne more prenesti, da je vstala na vzhodni obali Jadranskega morja velika država s skoro tako obsežnim teritorijem, kot je njen.

Beogradska Samouprava, glasilo radikalne stranke in zunanje ministra, ki je pošvetila fašistovski revoluciji prav simpatične in tople besede, bo morala vsled najnovejših dogodkov kreniti v hladnejšo smer. Jugoslovanska zunanja politika, ki se je razvila naravno iz kontinuitete stare srbske zunanje politike in pod vtisom dogodkov svetovne vojske, bo morala zavzeti sedaj vendarle odločnejše stališče napram Italiji. Priznamo, da je bilo to dozdaj težko mogoče, ker je notranji kaos onemogočil vsak energičnejši razmah in avtoritativnejši nastop napram inozemstvu, saj so celo domače strankarske skupine večkrat apelirale na mednarodni forum in so spravljele zunanje ministra v veliko zadrego. Ali zdaj konsolidacija vendarle vidno napreduje, ter so se domači duhovi že v toliki meri pomirili, da se tudi zunanji minister lahko loti resnejših nalog. Spričo takega evropskega položaja moramo odobravati izredni kredit, ki ga je dobil v tajni seji skupščine vojni minister Pešič.

Svobodna trgovina in zaščitna carina.

Vprašanje: ali svobodna trgovina ali sistem zaščitne carine, je eno najbolj kočljivih vprašanj zunanje politike, s katerim se bavijo že od nekdanjih ekonomisti, teoretiki in praktiki. Sistem svobodne trgovine je naravnejši in zato tudi brez dvoma pametnejši, ter bi se ga gotovo povsod uvedlo, ako bi se našlo za to povsod zadostno smisla. V svetovni trgovini se mora pač vedno računati z danimi pogoji z realnimi razmerami, in te niso bile v zadnjih letih preveč ugodne za svobodno trgovino.

Povojni časi se gibljejo, ako jih motrimo s trgovsko-političnega vidika, brez dvoma v znamenju visokih carinskih zaščit. Kot dokaz za to naj nam bo prehod Anglije od sistema svobodne trgovine k sistemu zaščitne carine, ki ga utemeljujejo v nevarnostjo valutnega dumpinga, nadalje zaščitno carinsko politiko Zedinjenih držav in Francije. V Belgiji se pripravljala prehod od čiste finančne carine k zaščitni carini, Švica je povišala prejšnjo, še precej nizko carinsko tarifo, ravnokar Španija. — Švedska je zvišala carinske postavke

za luksuzno blago in Danska, Norveška, Finska, Rumunija sledijo isti tendenci. K temu je treba še omeniti gibanje za zaščitno carino v prekmorskih deželah, predvsem v Indiji v zaščito domače tekstilne industrije napram angleški konkurenci, nadalje na Japonskem, v južni Afriki in Avstraliji.

S stališča zgodovine razvoja narodnega gospodarstva se da ugotoviti, da sledi težkim krvavim dogodkom običajno raje gibanje, ki stremi po visokih zaščitnih carinah, nego pa stremljenje po svobodni trgovini. Po padcu Napoleona I. in po miru iz leta 1915 je sledil protekcionizem, s katerim so se hotele, kakor znano, razne države evropskega kontinenta ščititi pred invazijo angleškega blaga, ki se je tekom takozvane kontinentalne zatvore izdelalo in nagromadilo v Angliji. Anglija sama je v letih od 1815 do 1846 uporabljala v svoji trgovinski politiki sistem najvišjih zaščitnih tarif. Iz psihološkega stališča se da vobče reči, da imajo težki prevrti v svetovnem gospodarstvu tendenco, da povzročajo v posameznih državah poseben strah pred konkurenco drugih držav in zbog tega tudi stremljenje po posebnih trgovskopolitičnih zaščitnih merah, med tem ko je mirni razvoj bolj ugoden za izenačenje in poravnavo konkurenčnih interesov i zbog tega tudi bolj ugoden za svobodno trgovino.

Razlogi za današnje stremljenje k sistemu zaščitne carine so različni. Med razlogi stoji v prvi vrsti v državah s takozvano zdravo valuto strah pred valutnim dumpingom, strah, ki bi bil sam kot tak še upravičen, katera se pa uporablja samo kot pretevo za itak že zaželjene višje carinske postavke. Nadaljni razlog za to je v drugih državah zahteva po varnostnih carinah, to se pravi po uvedbi zaščitne za slučaj vojne; s tem se hoče preprečiti, da bi bila država v slučaju vojne popolnoma odrezana od drugih, popolnoma izolirana. Tudi ta argument se s strani interesentov za zaščitno carino preveč zlorablja in to samo v svoje lastne name. Tretji moment, ki pride posebno v poštev v prekmorskih pokrajinah, leži v dejstvu, da so se zbog pomanjkanja blaga med vojno, in radi izvoznih težkoč, kakor tudi zbog neizmerno visokih prevoznih stroškov, razvile predvsem v Zedinjenih državah, na Japonskem in v Indiji nove industrije, ki so sedaj potrebne zaščite, ker preti nevarnost, da se znižajo voznine in da se vzpostavi mogočnost izvoza iz Evrope. Tako so se neposredno po koncu vojne zopet odprla velikanska angleška skladišča in so z blagom dobesedno poplavlila mnoge prekmorske države.

Na vprašanje, ali bo sedanje gibanje po zaščitnih carinah stanovitno, se ne da zlahka odgovoriti. Odločilnega pomena za to vprašanje bodo izkušnje, katere bodo pridobile razne države na podlagi svojih carinskih eksperimentov. V Angliji, v tej svoječasnih klasični državi za svobodno trgovino, se že sedaj pojavljajo pomisleki proti uvedbi zaščitnih carin. Take pomisleke se izraža posebno tam, kjer so zaščitne carine naperjene proti surovinam in polfabrikatom, ki so bili vedno svobodni carine, tako da je v tem oziru pričakovati še težkih bojev.

Ako se svetovno gospodarstvo vrne zopet na normalne tere, tedaj bo najbrže tudi kmalu odpravljena metoda delitve držav v take ki izvajajo surovine in v take, ki izvajajo fabrikate. Vsekakor pa je treba povdarjati, da bodo tekom časa zbog razširjajoče se civilizacije, tudi one države, ki so bogate na surovinah, predelale del surovin same doma v lastnih tovarnah. To pa ne zahteva še sedaj politike vsakih zaščitnih carin, o kateri se bo mogo govoriti komaj tedaj, ko se bodo v teh državah ustvarile nove, zaščite potrebne industrije. Nasprotno ima Evropa kot izvozna država fino izdelanih produktov na najširši civilizaciji prekmorskih pokrajin največji interes. Nespametno visoke zaščitne carine ovirajo obnove svetovnega gospodarstva in otežijo vzpostavitev gospodarskih stikov med posameznimi državami, ki so primorane uvesti kot povračilne mere takozvano retovzijsko carino. Revizija sedanje carinske politike spada tedaj brez dvoma v vsak program, ki zasleduje obnove svetovnega gospodarstva.

M. Savič:

Naša industrija in obrti.

(Nadaljevanje.)

V naši državi potrebujemo asfalt za različna osiguranja (izolacijo) proti mokroti, za izdelavo asfaltne papirja in lepenke kakor tudi za izdelavo asfaltne laka. Ker bodo naša mesta sedaj potrebovala znatne količine asfalta, bi bil naš največji interes, da se čim preje začnejo ta ležišča v Dalmaciji eksploatirati in da bi se na ta način prihranilo velik denar, ki bi ostal v državi.

Tovarne, ki izdelujejo naravni asfalt za uporabo ali ga meljejo ter ga mletega topijo in mešajo s peskom ali na drug način ali pa izdelujejo umetni asfalt, so sledeče: 1. Prva bosanska asfaltna ind. v Sarajevu (G. Sirmaj z g. Petrovičem) 2. Zemunska tovarna asfalta v Zemun, ki je dunajsko društvo v zvezi z domačini, 3. tovarna asfalta v Beogradu. Asfalt ali gorski katran se hajaja v Srbiji pri Kraljevem ter v vasi Buštrenje v bližini Vranje, vendar ležišča niso podrobno raziskana. Zato bi bilo treba, da se ta ležišča podrobno preiščejo.

LIV. Izvori petroleja pri nas.

Izvori petroleja so se pri nas pokazali v Medjimurju, na Hrvaškem in v Slavoniji ter v Bosni in Črnigori. Pričakuje se, da se bo nafta našla tudi v Srbiji in sicer v okrožju Krajine kot podaljšanje naftinih ležišč v Rumuniji, dalje v Makedoniji v Poreškem, Ohridskem, Gališkem in Debarskem okraju. Pisatelj je mnenja, da je za nafto važen pojav gorskega katrana pri Kraljevem in v vasi Buštrenje v Vranji v Srbiji.

O izvori nafte v Medjimurju je znano, da se nahajajo v Peklenici in Selnici. Peklenica se nahaja 3 km na jugovshodu od Murskega Središča, medtem ko se Selnica nahaja 8 km zahodno od Peklenice. Ta ležišča se podaljšujejo na drugi strani Drave v Podravini in sicer pri Ludbregu, Lepavini, Ribnjaku, Velikem Pogancu in Pitomači.

ter v Posavini južno od Moslavine pri Kutini, Nove Gradiške in pri Lipiku. Po tem takem se lahko reče, da se nahajajo v celi Podravini od Ludbrega do Virovitice in v Posavini od Kutine do Broda ležišča nafte.

V Selnici je bila odkrita nafta v 50 letih 19. stoletja. V 80 letih je vrtal neki N. Stevanov do 280 m globine ter je našel nekoliko vagonov nafte. Delal je do leta 1900, ko je ustavil obrat radi pomanjkanja denarja. Njegov naslednik je bil neki V. Singer, ki je obratoval do prevrata in je bil očitno financiran od angleškega kapitala. Od leta 1900 do 1905 je navrtaval 31 lukenj, od katerih je bila ena 733 in druga 802 m dolga. V globini od 200—300 m je našel na sekundarnem ležišču petrolej ter je vrtal še dalje, da ga najde tudi na primernem ležišču pa se mu ga ni posrečilo najti. Iz sekundarnega ležišča je načrpal od leta 1900—1905 skupaj 29.000 metričnih stotov nafte, toraj letno nad 380 metričnih centov. Ta nafta je imela 4% bencina, 43% petroleja in 53% ostankov. Ob prevratu so kmetje uničili inštalacijo z izgovorom, da jim Madžar ni hotel nikdar dati petroleja. Posestvo je sedaj sekvestrirano, pa se tudi danes črpa še po 500 l nafte dnevno. Treba bi bilo ta dela pregledati in podvzeti nadaljnja raziskavanja.

Ležišča nafte na Hrvaškem se nahajajo v davčnih občinah Veliki Pogonac, Bačin Dol, Mikleuš, Ludbreg, Kukunjevci, Prečec pri Dugem Selu, Petrovo Selo, Novska, Kloštar, Ivanič, Lepavina. Pri Ivanič Gradu so dosedanja vrtnja izkazala negativni rezultat. Raziskavanja pri Prečecu so dala iz artezijskega studenca v 24 urah 60 m³ zemeljskega plina. Zemljišče je last uprave nadškofijskih posestev v Zagrebu. Pri vrtnju pri Pelikem Pogancu v Koprivniškem okraju se je odkril ozokerit, toda po prevratu je madžarska družba prenehala z obratom.

Raziskavanja so se vršila pri Mikleuški, Srbskem Selišču in Voloderu v Kutinskem okraju od strani nekaterih veleindustrijalcev nafte iz Galicije, vendar brez uspeha, kljub temu, da so se vrtale jame do 600 m v globino. Toda nafta izvira in se vidi v malih virih tudi na površini vode. To zemljišče je last hrvaške eskomtnne banke kakor tudi rudno polje Paklenica-Novska v Požeški županiji v občini Bač in Dol v Novogradiškem okraju se je dalo eno rudno polje na razpologo za kopanje ozokerita, vendar se tam že dalj časa več ne dela. Lastnik zemljišča je hrvaško prometno društvo za premog, Oton Schwarz v Zagrebu. V občini Ludbreg je industrijska rudokopna delniška družba »Magnezit« iz Budimpešte odkrila s svojimi raziskovalnimi deli tanke izvore nafte.

Pri Kukuljevcu so vrtali leta 1918 Madžari v vasi Buljevici ter so na leteli v globini 400 m na plin, ki je s pri tiskom 50 atmosfer izbruhnil.

Tretji dan je padel pritisk na 30 atmosfer, ter se sedaj izkorišča, da goni vrtalne stroje za vrtnje, ki se vrši pod državno upravo in ki je že doseglo 40 m globine. Plina bo okrog 40 milijonov kubičnih metrov ter ima 9.000 kalorij. Ta plin meče tudi kosce od laporja namočene z nafto, tako, da je en cel travnik poln nafte, ter ima v bazenih okrog 100 kubičnih metrov. V globini 150 m se je prišlo na sekundarno ležišče nafte v gostoti mazilnega mineralnega olja.

V Bosni pri vasi Rožanj, na planini Majeveci severovzhodno od Tuzle, odnosno severozahodno od Zvornika vre tekoči bitum ter gorilni plini. Pred 20 leti se je tam vrtalo na štirih krajih in je znašal najgloblji rov 144.66 in najplitkejši 84.78 m. V vseh teh rovih se je pojavil gorilni plin, v dveh tudi nafta. Na podlagi tega zadovoljivega rezultata, se je zgradil vodnjak 47 m globok, ki je v posebnih postranskih rovih prišel na razpokline z nafto. Rezultat je bil, da se je načrpal 100 hl surove nafte, ki je imela specifično težo 0.848 in 50% petroleja. Ker nafta ni izvirala v močnejšem toku, marveč je počasi curlala, so bili tamošnji strokovnjaki mnenja, da rezultat ni zadovoljiv ter so z ozirom na oddaljenost Rožanja od vsake komunikacije ustavili nadaljno delo.

Iz pravosodne prakse.

Obrtno sodišče.

Tožitelj je prevzel za toženko prodajanje mesa na stojnici po znižani ceni. Toženka dobavljala je tožencu živino in včasih tudi kar meso. Odbilo se mu je 2% teže kot kalo, od ostale količine imel je kot zaslužek 2 kroni za kilogram.

Prodajati je smel meso samo konsumentom in od toženke določenih cen ni smel prekoračiti.

Odpovedna doba ni bila pogojena. Dne 27. 4. 1922 je toženka odslovila tožitelja brez odpovedi. Vsled tega je tožitelj zahteval s tožbo za 6 tedensko odpovedno dobo 25000 K, češ da je na dan zaslužil 400 do 500 K, pri razpravi pred obrtnim sodiščem je pa tožbeni zahtevek skrčil na 16.000 K.

Toženka ugovarjala je v prvi vrsti stvarno nepristojnost obrtnega sodišča, češ, da tožitelj ni bil njen uslužbenec.

V stvari sami ugovarjala je toženka, da je bila k takojšnji odslovitvi toženka opravičena, ker je prodal tožitelj proti izrecnemu naročilu dvema mesarjema 125 kg mesa po 56 K ozir. 60 K, dasi je imel meso prodajati le po 44 K in 48 K.

V dokaz pristojnosti obrtnega sodišča skliceval se je tožitelj na načrt službene pogodbe spisan od toženke, v katerem označuje ta sama razmerje med njo in tožiteljem kot službeno razmerje ter se je skliceval tudi na dejstvo, da je toženka plačevala zanj prispevek bolniški blagajni.

Glede mesarjema po višji ceni prodanega mesa trdil je, da mu je toženka z mesom dobavila toliko kosti, da jih ni mogel kot prilago z mesom po isti ceni prodati ter je imel vsled tega škodo. Nekoč mu pa toženka ni dobavila mesa in da je ustregel stalnim odjemalcem, moral je meso drugje kupiti za višjo ceno in tudi s tem imel škodo. Da se je za to odškodoval, je bil primoran, onih 125 kg mesa prodati mesarjem in to po višji ceni. Sicer se je pa zaradi te prodaje s toženko poravnal, ji povrnil tudi znesek iztržen za meso po višji ceni in mu je toženka še pozneje dala 2 govedi. Toženka ga tudi ni zaradi navedene prodaje odslovila, temveč le zato, ker ni hotel podpirati načrta nove, pa zanj nespremenljive pogodbe.

Toženka je temu nasproti trdila, da se s tožiteljem ni poravnala, marveč ga takoj tisti dan zato ni odslovila, ker je morala prej počakati tožitelju naslednika.

Obrtno sodišče uvidelo je v tem, da je tožitelj po pogodbi imel za toženko prodajati meso po ceni od nje določeni pogojev, ter iztrženo kupnino tudi toženki izročevati, službeno razmerje, katero naziranje ima svojo oporo tudi v dejstvu, da toženka sama v načrtu pogodbe, ki bi imela urediti nadaljne pogoje medsebojnega razmerja, dosledno označa sebe kot »Službodajalko«, tožitelja pa kot »službojemalca.« Tudi je glasom dopisa bolniške blagajne toženka priglasila tožitelja pri bolniški blagajni in od njega plačevala predpisane prispevke.

V stvari sami priznalo je sodišče takojšnjo odslovitve tožitelja za opravičeno z ozirom na to, da je tožitelj prodal 125 kg mesa mesarjem, torej proti naročilu ne le konsumentom, in vrh tega po vsim.

To bilo je od strani tožitelja pač postopanje, vsled kojega je morala toženka zgubiti zaupanje v tožitelja. Na tem ne spremeni ničesar, tudi če je res nekoč tožitelj dobil od toženke preveč kosti in da se je zato moral odškodovati. V takem slučaju moral bi bil pač drugače postopati, da bi se varoval škode, bodisi, da bi kosti odklonil ali pa od toženke zahteval odškodnino, nikakor pa ni smel ravnati zoper izrecna naročila toženke. Iz teh razlogov je obrtno sodišče toženi zahtevek zavrnilo.

To razsodbo je deželno kot prizivno sodišče potrdilo bistveno iz razlogov obrtnega sodišča, glede toženčevega ugovora, da mu je toženka prodajo mesa dvema mesarjema odpuštila, je pa sodišče zaslišalo še nadaljne priče, pa tudi po zaslišanju teh prišlo do zaključka, da med strankama do poravnave, kakor jo zatrjuje tožitelj ni prišlo, vsled česar je bila zavrnitev njegovega tožbenega zahtevka opravičena.

Razširjajte Trgovski list!

je pošiljke redne oferte cif. Odesa in cif. Mala Azija s štirimesečno trato na London. Kurt je predlagal, da bi se oferte odposlalo dalje direktno iz Londona agentu tvrde Feldbach v Moskvo in vprašal, ali bi bilo mogoče, prodati morebiti 500 zabojev ter prosil brzozavnega odgovora.

»Meni je prav,« pripomni gospod Feldbach, »samo, da bomo pri tem kaj pridobili. No, Mr. Brown in Kurt že vesta, koliko moramo zaslužiti, da pridemo na svoj račun.«

Londonska podružnica dobi tedaj zaželjeno pooblastilo in že šesti dan nato pride brzozavka, da so prodali petsto zabojev neki znani tvrdki v Moskvo.

»To je pa hitro šlo,« se začudi gospod Feldbach. »Saj je agent v Moskvi komaj prejel vzorce iz Londona! No, počakajmo pismenega potrdila. Sicer bi pa bilo priporočljivo, gospod Krej, da bi zahtevali od agenta v Moskvi, naj nam od vsakega direktnega dopisa v London pošlje kopijo, da natančno vemo, kaj se godi.«

Depeši iz Londona je sledilo pismeno potrdilo, in sicer je javila podružnica, da je dotičnih 500 zabojev že brzozjavno prevzela v Kalkuti in dala naročilo za takojšnje nakladanje, ker so prosili moskovski prijatelji, naj se jim pošiljka čimpreje dostavi.

Prošnje za trošarine prosti bencin.

Enormno zvišanje trošarine na bencin bo marsikoga, ki je do sedaj — da se izogne nadležni kontroli — rabil zatrošarinjen bencin, privedlo do tega, da bo prosil za dovoljenje prejemati trošarine prosti bencin, zato se hočemo v naslednjem pečati s temi prošnjami.

Prošnja za prejetanje trošarine prostega bencina se vlagajo v Sloveniji ali jih pri finančnem okrajnem ravnateljstvu v Ljubljani ali pa pri onem v Mariboru, kjer pač prosilec stanuje, odnosno, kjer stoji obrat, za katerega se bencin rabi.

A. Splošni podatki.

V prošnji mora vsak prosilec navesti:

1. Svoje ime in priimek, poklic in bivališče;
2. v kakšen namen bo bencin rabil;
3. koliko kilogramov ga bo letno rabil;
4. po koliko kilogramov ga bo naenkrat rabil;
5. iz katere rafinarije mineralnega olja ga bo dobival;
6. kako bo zavaroval odpadajočo trošarino in

7) izjavo, da se hoče ravnati po vseh kontrolnih predpisih, ki so v veljavi in ki se še utegnejo izdati.

V katere namene se mora dobivati trošarine prosti bencin, je bilo povedano že v št. 116. tega lista. Da bi posamezniki vlagali prošnje, naj se jim dovoli bencin tudi še za druge namene, kakor so naštet v omenjenem članku, nima smisla, ker imajo finančna okrajna ravnateljstva v tem oziru vezane roke. Pomen ima le, če vložijo korporacije prošnje na finančnega ministra, naj bi priznal ugodnost tudi njih industrijski panogi.

Najmanjša količina trošarina prostega bencina, ki se sme nabaviti naenkrat iz rafinarije, je 100 kilogramov, zato se more vsako dovoljenje glasiti vsaj na to količino.

Ako se glasi dovoljenje na več nego 10.000 kilogramov (100 kvintalov) na leto, se mora trošarina zavarovati bodisi z garantnim pismom denarnega zavoda, bodisi z državnimi vrednostnimi papirji ali vrednostnimi papirji javnih zavodov, ki jih odobri finančni minister, ali pa s hipoteko na prvem mestu.

Znesek trošarine, ki naj se zavaruje, se izračuna tako, da se vzame trošarina na najvišjo zalogo bencina, ki jo sme podjetnik imeti, ko naroči nov bencin, in največjo količino, ki jo sme podjetnik naenkrat naročiti.

N. pr.: Prosilec izjavi, da bo naročal največ po 2000 kilogramov naenkrat in to šele, ko bo imel v zalogi največ še 3000 kg bencina. V tem primeru mora podjetnik zavarovati trošarino za 5000 kg bencina, t. j. 20.000 dinarjev.

Podlistek.

Od začetnika do popolnega trgovca.

(52. nadaljevanje).

Vsaj imenuje se destilat, pripravljeno iz stisnjene rize, v trgovini arak. Vendar se izdeluje arak tudi iz sladkega soka nekaterih palm. Tudi se potom destilacije uporablja za arak melasa, ki tvori odpadke pri pripravljanju vzhodno - indijskega sladkorja. Taffia na pr. je najboljši arak in se baje pridobiva iz sladkorne soka cvetnih pestičev kokosove palme.

Največje množine araka prihajajo iz Batavije, od koder znaša letni izvoz čez 43.000 hl; za njo pride Cejlon, ki izvažata letno približno 31.000 hektolitrov.

DVANAJSTO POGlavJE.

Tvrda Feldbach odpošlje v Valparaiso narave za embalažno tovarno. — Kurtov odhod v London. — Prva kupčija londonske podružnice. — Gospod Feldbach v velikem razburjenju. — Pravočasni popravek. — Pričakovanje nadaljnjih čajnih kupčij s Kalkuti. — Kurt pošlje zbirko vzorcev.

Adolf se po ovinkih seznanil z nekim novim predmetom. — O jutri, indigo in biserniku. — Izgubonosna konsignacija v Aleksandrijo. — Tvrda stopi v promet z Yokohamo. — Ugodna poročila iz Valparaiso. — Pošiljke boraksa iz Argentine. — Gospod Feldbach predlaga spekulacijo s pesnim sladkorjem, in debata o tem. — Neprijetna poročila.

Nekoliko dni pred božičem dosepejo priprave za tovarno pločevinaste embalaže in aparati za napravljanje kondenziranega mleka v Valparaiso, kar je bilo nato odposlano dalje s parnikom Kambyes dne 30. decembra.

Tako je bilo med raznoterim delom konec starega leta. — Prišel je za Kurta čas, da vzame slovo in nastopi odgovorno mesto v Londonu. Odpeljal se je 3. januarja in spremeljale so ga želja vseh, da bi bilo njegovo delo plodonosno in bi imel pri njem čim največ uspehov.

Brzozavka, ki je javila njegov srečni dohod v London, je sledil takoj s Kurtovim privatnim pismom prvi službeni dopis londonske podružnice, v katerem je poročala o indijskem čaju za maloazijski in ruski trg. Neka tvrda v Kalkuti, s katero je bil Mr. Brown že preje v zvezi, se je izjavila pripravljeno, delati za več-

Ker se mora dobivati trošarine prosti bencin le iz tuzemskih rafinerij, prideta v tem oziru v poštev le rafinacija »Danica« v Bosanskem Brodu in pa rafinacija mineralnega olja v Dravogradu.

Priporočljivo je, ako se podjetnik, še preden vloži prošnjo, sporazume z rafinarijo glede dobavnih modalitet in cene.

Kdor že ima dovoljenje, pa želi dobivati bencin iz druge rafinacije, kakor je navedena v dovolilu, mora izpremembo v dobavišču pravočasno prijaviti (še preden prične naročati iz nove rafinacije) pristojnemu finančnemu okrajnemu ravnateljstvu, ker mu sicer nova rafinacija ne more izdati bencina trošarine prosto.

B. Posebni podatki.

Poleg splošnih podatkov se morajo v vsaki prošnji navesti še gotovi posebni podatki, ki se ravna po tem, v kakšen namen se bo bencin rabil.

Če se bo rabil bencin kot sredstvo za raztapljanje ali ekstrahiranje, so v prošnji navesti še ti-le podatki:

1. Obseg podjetja s točnim pojmom tehničnega postopka, pri katerem se uporablja bencin;

2. koliko bencina se bo rabilo na 100 kg sirovin;

3. koliko sirovin se bo splah rabilo in

4. kolik bo gotov proizvod, ki se bo dobil iz 100 kg sirovin.

Če se želi bencin dobavljen v svrhu raztapljanja in ekstrahiranja, zaradi ponovne uporabe negenarirati (prečiščati), je treba tudi natančno popisati način, po katerem se bo vršilo prečiščanje, ter priložiti črtež priprav, s katerimi se bo bencin prečiščal.

Če se bo rabil bencin za proizvodnjo toplote, se mora označiti še kako se bo toplota proizvajala in uporabljala v industrijskem obratovanju, t. j. kateri aparati (Amberg, Sirius itd.) se bodo rabili in kako ti aparati (stroji) obratujejo. Priložiti se mora toraj tudi pojm aparata.

Če se bo bencin rabil za gonitev motorja, se mora označiti še:

a) sistem motorja;

b) največja sila motorja (v konjskih silah);

c) največji potrošek bencina pri uporabljenem bencinskem motorju v vsaki uri;

d) koliko ur na dan (približno) bo motor v obratu in

e) koliko dni v letu bo motor v obratu (približno število dni).

Podatki o sistemu, največji sili motorja in največjem potrošku bencina se morajo dokazati z izpričevalom (certifikatom) tvornica, ki je izdelala motor.

Ker navajajo nekatere tvornice v certifikatih, največji potrošek bencina za vsako uro in vsako konjsko silo, nekatera pa le za vsako uro, je treba paziti, da se pri izračunavanju največjega potroška bencina, če je naveden potrošek bencina za uro in konjsko silo, število kg pomnoži s številom konjskih

sil. N. pr.: Največji potrošek bencina znaša za uro in konjsko silo 0.25 kg, motor pa ima 6 HP. Ta motor porabi v vsaki uri največ po 1.5 kg bencina.

C. Dovolilo.

Na podstavi preizkušenih podatkov v prošnji glede količine bencina, ki se ga bo rabilo, določi finančno okrajno ravnateljstvo, koliko bencina sme podjetnik vsako leto t. j. v teku 365 dni, prejeti trošarine prosto.

Če vidi finančno oblastvo, da zadošča podjetju glede na obseg njenega poslovanja manjša količina bencina nego jo je podjetje v prošnji zahtevalo, mu določi le to manjšo količino bencina.

Dovolila za izdajanje na nedoločen čas, zato ni treba vsako leto posebe za obnovitev dovoljenja prositi, pač pa sme finančno oblastvo izdati dovoljenje vsak čas preklicati.

Dovolilo se predvsem takoj preklicuje, če ugotovi kakršnakoli zloraba, odzvali se pa sme tudi, če se ne izpolnjujejo določila trošarinskega pravilnika in drugih veljavnih predpisov o trošarine prostem bencinu.

Če se dovolilo preklicuje, mora podjetnik plačati trošarino na ves bencin, ki ga ima še v zalogi.

Č. Zadržki zoper podelitvi dovolila.

Dovolila za prejemanje trošarine prostega bencina ne morejo dobiti:

1. Podjetja, ki trgujejo z mineralnim oljem (petrolejem, bencinom itd.), če niso to rafinacije mineralnega olja;

2. tisti, ki so bili kaznovani zaradi zločinov ali prestopka iz koristiljubja (tatvine, goljufije itd.);

3. tisti, ki so bili kaznovani po davčnem zakonu, ker niso prijavili svojih dohodkov, ali po carinskem ali trošarinskem zakonu kot tihotapci, pa še ni potekel čas, določen v posameznih zakonih za izbris posledic obsodbe, in

4. tisti, ki so v konkurzu ali pod varštvom.

D. Kolkovanje prošnji in priloge.

Prošnje za dovolitev prejemanja trošarine prostega bencina so kolka proste, ako se ne prosi za dovolitev v druge namene nego so v splošnem dovoljene. (Glej št. 116. iz leta 1922. tega lista).

Isto velja za certifikate, popise načina obratovanja in vse druge predpisane priloge, ako so izstavljene izključno le v svrhu pridobitve prej omenjenega dovolila.

Kolka za rešitev ni treba prilagati.

Voščeni papir

za vse razmnožev. aparate.
THE REX CO., LJUBLJANA.

Narodno gospodarske zadeve.

Trgovina.

Nazadovanje cen suhim češpljam. Na zagrebškem trgu so prošli teden nazadovale cene suhim češpljam na 24 do 36 kron za kilogram.

Pocenitev železnih izdelkov v Zagrebu. Iz Zagreba poročajo: Prošli teden se je domače železno blago znatno pocenilo, s čemer se je vrnila živahnost v trgovino z železnim blagom.

Italijansko-ruski trgovski promet. Na predlog italijanske trgovske delegacije v Moskvi je pozvala italijanska vlada večje italijanske trgovske in industrijske družbe, da pošljejo svoje zastopnike v Rusijo, ki naj se tam prepričajo o možnosti sklepanja trgovinskih pogodb med Italijo in Rusijo.

Padanje cen rumunskemu žitu. Vsled popravka rumunske valute so pričele v Rumunije zadnje dni padati cene pšenice in ostalim poljedelskim proizvodom.

Industrija.

Nova tovarna duhana. Uprava drž. monopolov namerava prihodnje leto zgraditi v Nišu novo tobačno tovarno. Obenem z tovarno bo uprava zgradila tudi stanovanjske hiše za delavstvo in uradništvo.

Osijska tvornica sladkorja, ki je imela nekaj časa zaradi dovoza pese sitnosti, je doslej predelala 300.000 me-

terskih stotov sladkorne pese, dočim bo predelala še 200.000 meterskih stotov tekom prihodnjih 4 tednov. Iz te množine sladkorne pese bo pridelala tvornica letos okoli 500 vagonov sladkorja, dočim ga je lani pridelala le 337 vagonov.

Denarstvo.

Podaljšanje roka za žigosanje predvojnih posojil bivše Avstro-Ogrske monarhije do 15. decembra 1922. Delegacija ministrstva financ v Ljubljani objavlja uradno, da je gospod finančni minister z odločbo D br. 25.585 z dne 6. novembra t. l. odredil:

1. Do 15. decembra 1922 se morajo v zmislu pravilnika D br. 4019 iz leta 1920 (Uradni list št. 97 od 23. avgusta 1920) še popisati in žigosati obveznice predvojnih posojil bivše avstro-ogrške monarhije, katerih lastniki doslej še niso bili dali žigosati.

Popisale in žigosale se bodo tudi obveznice predvojnih posojil, ki so bile deponirane in so se nahajale v inozemstvu ter so bile vrnjene lastnikom in vnešene v našo državo, brez ozira na to ali so žigosane z inozemskim žigom ali ne. Vse obveznice, ki so bile vnešene v našo državo, pa doslej še niso žigosane z našim žigom, se morajo predložiti radi žigosanja.

2. Obveznice vojnih posojil se ne bodo več popisovale in žigosale, zato naj se ne predlagajo več.

3. Gornji rok za žigosanje se po sporočilu reparacijske komisije ne bo več podaljšal. Lastniki nežigosanih obveznic predvojnih posojil, ki obveznic do gornjega roka ne dajo žigosati, bodo trpeli škodo, ker se take obveznice ne bodo vpoštevale pri razdelitvi dolgov in jih naša država tudi ne bo mogla zamenjati.

4. Prošnje za naknadno žigosanje je z obveznicami vred predložiti generalni direkciji državnih dolgov v Beogradu.

5. Prošnje je opremiti s kolkom po zakonu o taksah.

Cena zlatega in srebrnega denarja v Nemčiji. Od 6. do 12. t. m. se je plačalo v Nemčiji (po uradnem kurzu) za zlatnik od 20 mark 20.000 papirnatih mark, a za srebrni denar 45kratna nominalna vrednost.

Carina.

Carinska kontrola za simplonski ekspres. Generalna direkcija carin je stavila prometnemu ministru predlog, naj izda nastopno naredbo za potnike, ki potujejo s simplonskim ekspresom od Niša do Soluna: 1. Potniki morejo nesti s seboj samo najnujnejše stvari, a nobenega blaga. 2. Potniki so dolžni, da našim carinskim organom tako ob prihodu v državo kakor pri prehodu iz nje prijavijo ves denar in druge vrednostne predmete, ki jih nosijo s seboj. V slučaju, da potnik ne prijavi carinskim oblastem na meji količine denarja, ki jo ima pri sebi, ali druge stvari, ki se mora cariniti, se bosta smatrala denar ali blago za neprijavljena in kot poizkus tihotapstva.

Carinjenje iz Egipta uvoženega blaga. V zadnjem času se mnogo razpravlja o vprašanju, kake carinske postavke je plačevati za blago uvoženo iz Egipta. Finančni podtajnik je na predlog ministrstva za trgovino in industrijo ter ministrstva za zunanje zadeve, izdal sledečo tozadevno naredbo: Ker neodvisnost in suverenost Egipta v resnici še ne obstoja in se zaradi tega še vedno smatra Egipt kot sestavni del kraljevine Anglije, je plačevati za blago uvoženo iz te dežele minimalne postavke carinske tarife.

Carinski nadavek v Nemčiji znaša od 15. do 21. novembra 112.400 odst. To pomeni, da se je nemška zlata pariteta določila z 1124.

Avstrijska zlata pariteta (proračunsko razmerje glede plačane carine v zlatu) za dobo od 13. do 19. novembra znaša 15.000 kron (kakor v predhodnem tednu).

Uvozna carina na žito v Italiji. Nova italijanska vlada namerava v svrhu izboljšanja finančnih dohodkov uvesti uvožno carino na žito in sicer tako, da se plača 7.5 zlatih lir ali 30 lir v papirju za meterski stot. Ker uvaža Italija letno okrog 20 mil. met. stotov žita, bi se zvišali letni dohodki Italije za 600.000.000 lir.

Davki.

Nov davek na vino, alkohol in špirit. Finančno ministerstvo namerava uvesti nov davek na vino, alkohol in špirit, ki naj bi vrgel državi 200 do 300 milijonov dinarjev. Ta vsota naj bi se porabila za pomoč uradništvu v letošnji zimi. Toda materijelno stanje uradništva bo mogoče ugodno rešiti šele z davčno reformo, ta novi davek pa bi popolnoma uničil našo vinsko trgovino, ki že itak ne uspeva, ker je naše vino predrago.

Promet.

Jugoslovansko - češkoslovaški poštni promet. Češkoslovaška vlada je obvestila naše poštno ministerstvo, da odpošlje v kratkem v našo državo delegate z nalogo, da obravnavajo z pristojnimi krogi vprašanje izboljšanja poštne, telegrafske in telefonskega prometa med obema državama.

Promet avtomobilov preko meje.

Vožnja z avtomobili preko naše državne meje ni dovoljena ter mora vsakdo, ki hoče z avtomobilom pasirati mejo, istega na zadnji postaji pred mejo natovoriti na železnico, da se izvrši ocaričenje samo pri carinarnicah na železniških postajah. Za uvoz avtomobila v našo državo je potrebno dovoljenje deviznega odbora Narodne banke, odnosno njenih podružnic.

Prometne izpremembe. Sprejemanje ekspresne in brzovozne robe ter sporovozne robe v komadih preko postaj Pians je dovoljeno. Sprejemanje sporovozne robe v vozovnih nakladah je pa še nadalje ukinjeno. Dovoljeno je sprejemati in odpošiljati: živila, krmo za živino, potrebščino za kurjavo - izvzemši drva, potrebščino za razsvetljavo, ambalaže, strojno olje za mažo, poljedelske stroje, časopisni papir, eksplozivna sredstva za rudnike, železniško rezijska roba, selitev in tobak. Zadržane pošiljke naj iztečejo. Transportna dovoljenja izdaja ravnateljstvo Innsbruck. Sprejemanje brzovozne in sporovozne robe v vozovnih nakladah za Passau loko in Donavska pristanišča, ter za Passau tranzit v smeri proti Nemčiji je do nadaljnjega ukinjeno. Izvzete so a) živila, živali in selitev, ako so prodana v lomljenem prometu za poljubno postajo v Nemčiji. b) Vsa ostala roba, ako je natovorjena v nemškem vozu, ki je prispel iz Nemčije preko Passau in je predana v lomljenem prometu za poljubno postajo v Nemčiji. Izjemna transportna dovoljenja izdaja ravnateljstvo Linz. Sprejemanje vsakovrstne robe za Bosanski Brod tranzit je do nadaljnjega ukinjeno. Izjeme po okrožnici št. 6003-V z dne 29. septembra 1922, nadalje ni dovoljeno sprejemati pšenice, moko in mlinске proizvode.

Tržaški pomorski promet. V zadnjem času se je tržaški pomorski promet znatno razširil. Tržaška luka, ki je zbog grško-turškega spora pretrpela največjo škodo, je med »prisiljenimi« počitnicami svoje pomorske proge na novo organizirala in je takoj, že prve dni po miru v Mudaniji otvorila nove, in tako goste zveze z Levanto, da je sedaj Trst mogoče edina luka s takimi zvezami. Tako imamo sedaj tedensko zvezo z Aleksandrijo, in to za tovore in osebni promet, tedensko zvezo v Levanto, z Sirijo in 4 egejsko-črno-morje proge. Z Indijo se bo vzdrževala mesečna zveza in sicer do Bombaja oziroma do Sanghaia. V Tripolitani vodi proga, ki gre preko Sicilije in Malte. V zapadno Evropo vodijo dvotedenske proge Trst-Sicilija, Genova-Marseille-Spanija-Maroko in istotako dva-teden-ska proga Sicilija-Genova-Marseille. Tudi s severno Evropo se vzdržuje zveza potom dvatedenske proge Reka-Trst-Sicilija, London, Rotterdam, Antwerpen in s postajališči v portugalskih lukah pri vrnitvi. Družba Cosulich vzdržuje zvezo z južno, a Cunard zvezo z severno Ameriko. Prometu v Jadranskem morju služi več rednih prog, kakor: Trst-Pulj-Zader, Trst-Kotor, Trst-Split, Trst-Korčula (dnevno), Trst-Dalmacija-Bari, Trst-Bari-Sicilija, Benetke-Trst, Trst-Ravenna. V teku prošlega leta se je v prometu z južno in severno Ameriko vkrcalo v Trstu 10.160 izseljencev, in 2448 razrednih pasažirjev. Došlo je preko Trsta 5996 izseljencev in 921 razrednih pasažirjev.

Vi me strašite, gospod Feldbach, ali kupčija ni v redu?

V redu že, toda poslušajte, kaj piše naš agent glede nakladanja: Kot sem že brzojavil, želijo naročniki takojšnje nakladanje in pristavljajo, kot samo po sebi umevno, da se izvede prevoz čez Port Said in od tam v Odeso pa pod rusko zastavo, to je z ruskim parnikom, kot je to v Kalkuti v navadi pri vseh nakladanjih za Odeso, kajti, kof vam je najbrž znano, znaša tovarnina iz Odeso v Moskvo za blago pod rusko zastavo samo 90 kopejk za 40 ruskih funtov, dočim znaša ista 120 kopejk za blago pod tujo zastavo. To znači z drugimi besedami razlika 3/4 kopejke za ruski funt ali skoraj 1/4 penny za angleški funt, in doletela nas bo ta prijetnost, da bomo nosili to razliko, ker hočemo prodajati čaj iz Kalkute naravnost v Rusijo, ne da bi vedeli dotičnih pogojev, ki so v navadi. Nihče izmed nas ni tega vedel, toda to bi vseeno ne bilo nič škodilo, če bi ne bil London ukazal tako preneglajljeno nakladanje. 1/4 penny zveze na 500 zabojev ali 50.000 funtov okroglo 50 funtov šterlingov ali 1000 mark, in če odštejemo še provizijo za agente in stroške za brzovanje, nam skoraj nič ne preostane.

Književnost.

Bernhard Kellermann, TUNEL. Roman poslovenil Narte Velikonja. Ljubljana, 1922. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena broš. Din. 28.—, vez. Din. 38.—.

Ko je pred leti izšel Kellermannov »Tunel« je vzdignil povsod obilo prahu. Ljudje so ga brali vse vprek in občudovali pisateljevo fantazijo. In prav je, da nam je Narte Velikonja preskrbel prav lep prevod, ki ni samo prevod, ampak samoraslo ustvarjenje. To se je prevajalcu v polni meri posrečilo.

Vrhutega pa ne smemo prezeti, da je v »Tunelu« tudi dovršen kos narodno gospodarstvenega vprašanja obdelan in da nas roman popelje tudi v najvišje finančne kroge. Zakaj financiranje vprašanja, ki pretresa ves svet, je kri celokupnega človeštva.

Razno.

Važno za lastnike motorjev, avtomobilov etc.! Policijsko ravnateljstvo razglasa: Policijska direkcija bode v zmislu §§ 1, 22, 25, nar. min. za notr.

zadeve z dne 28. aprila 1910, št. 81. drž. zak. pričela izstavljeni v njenem področju stanujočim samostojnim voznikom vozil z eksplozijskim motorjem (avtomobilov, motornih koles, koles z motorjem tkzv. »Morette«, motornih vlakov), ki niso izvzeta v § 1 omenjene nadbe, v navedenih §§ predvidena »vozna dokustila«. V to svrhu se jim je zglasiti s svojo fotografijo v formatu 4½ krat 6 cm in izkaznico o položenem šoferjskem izpitu v sobi št. 13, podpisane direkcije (II. nadstropje desno). »Vozno dopustilo« je podvrženo kolektivni 3 dinarjev, iskovina pa stane 1 dinar.

Moratorij na Reki podaljšan. Provi-zorna vlada na Reki je odredila podaljšanje moratorija do 31. decembra t. l.

Cena debelih svinj v Banatu. V Banatu je padla cena debelih svinj na 13 dinarjev, vsled česar je mogoče proizvajati mast po 20 Din za kg.

Zvišanje železniških tarifov na Ogrskem. Ogrski biro javlja, da se bodo na ogrskih drž. železnicah zvišali od 20. t. m. tarifi za osebni promet za 100 odstotkov in za blagovni promet za 200 odstotkov.

Nosite zaradi njihovih velikih prednosti **PALMA** kaučuk potpetnike in potplate

Zahtevajte

„MEDICINAL KONJAK“
z znamko
„Alko - modri križec“
in najfinejše krem likerje!
„ALKO“, Ljubljana-Kolizej

Raznovrstne šolske zvezke

za srednje, obrtne in osnovne šole, kompendije, dnevnike in beležnice, raznovrsten papir in vse šolske in pisar. potrebščine dobavlja najceneje

TISKARNA "SAVA", KRANJ.

POZOR! Za trgovce posebno ugodne cene!

Podpora za brezposelne na Češkem. Poslanska zbornica je sprejela v prvem branju zakon, s katerim se dovoli 100-milijonski kredit za podporo brezposelnih.

Borza.

Zagreb, devize: Dunaj 0.0835 do 0.0885, Berlin 0.80—1.00, Budimpešta 2.40—2.70, Bukarešt 40.50—42, Milan 290—294, London 273.50—278.50, Newyork 61—62, Pariz 395.50—400.50, Praga 198.50—201.50, Sofija 41, Švica 1123—1138, Varšava 0.43—0.53. Valute: dolar 60—61, avstrijske krone 0.0845—0.0889, češke 195.50—198.50, madžarske 2.45—2.75, funti 268.50 do 273.50, franki 390—395, napoleoniori 240, marke 0.92, leji 39 25, švic. franki

1110—1120, lire 286—290, poljske marke 0.48.

Beograd, devize: Dunaj 0.088, Berlin 0.85, Budimpešta 2.59, Bukarešt 41, Milan 281, London 276.50, Newyork 61, Pariz 398, Praga 200, Sofija 45, Ženeva 1136.

Curih, Berlin 0.07³/₈, Newyork 545.50, London 24.40, Pariz 35.70, Milan 25.80, Praga 17.40, Budimpešta 0.2250, Zagreb 2.25, Bukarešta 3.50, Varšava 0.0350, Dunaj 0.0074, avstrijske krone 0.0076, Sofija 3.85.

Berlin, Italija 33.915—34.085, London 30.922.50 do 31.077.50, Newyork 703.237 do 706.763, Pariz 45.885 do 46.815, Pariz 128.926—129.575, Dunaj 9.57—9.63, Praga 22.244—22.356, Budimpešta 284—286, Sofija 4987—5013, Beograd 10.172—11.228.

Ali ste že okusili

„LUKUL“???

naš prvi, edini domači juhini izvleček (zabela), kateri

prekosi

vsled izdatnosti okusa in cene vse druge izdelke.

Izdeluje „LUKUL“, d. z o. z. Ljubljana.

Zahtevajte v vseh trgovinah! Ne pošiljajte našega denarja v tujino!

Velika trgovina

v večjem prometnem mestu na Hrvaškem, na meji Slovenije z lepim stanovanjem, se radi rodbinskih razmer s celim inventarjem proda. — Ponudbe pod »Velika trgovina« na upravo lista.

Močne trpezne bakrene kotle vseh vrst s širokimi kapami, izdeluje edino

kotlarska zadruga

v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 28.

Čisti domači izdelki! Stalna zaloga!
Nizke cene!
Sprejemajo se vsa v to stroko spadajoča pravila.

Samo na debelo!

Zimska trikotaža vse vrste nogavic, rokavic, havbce za otroke, dokolenice ter vseh barv volne.

**GASPARI & FANNINGER
MARIBOR**

Samo na debelo!

Veletrgovina

A. Šarabon

v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago
raznovrstno žganje
moko

in deželne pridelke
raznovrstno rudninsko
vodo,

Lastna pražarna za kavo
in mlin za dišave
z električnim obratom.

Ceniki na razpolago.

Jadranska banka -- Beograd

Delniška glavnica: Din 60,000.000 — Rezerva: Din 30,000.000 —

PODRUŽNICE:

Bled, Jelsa, Ljubljana, Split,
Cavtat, Jesenice, Maribor, Šibenik,
Celje, Korčula, Metković, Tržič,
Dubrovnik, Kotor, Prevalje, Zagreb,
Herzognovi, Kranj, Sarajevo,

Amerikanski oddelek. Naslov za hrzojave: JADRANSKA.

Jadranska banka: Trst, Opatija, Wien, Zadar.

Frank Sakser State Bank, Cortlandt Street 82, New-York City.

Banco Yugoslavo de Chile, Valparaiso, Antofogasta, Punta Arenas, Puerto Natalos, Porvenir.